

Initiatiefvoorstel

Per email: Aan de Statengriffier statengriffie@noord-holland.nl

Datum: 18 december 2025

Onderwerp: Initiatiefvoorstel ex artikel 42 RvO, inzake : Nederlandse Gebarentaal (NGT) in zicht

Indieners: Julia Schneemann, Volt
Marloes ten Ham, PvdA
Ruchama Bwefar, GroenLinks

Geachte voorzitter,

Hierbij dienen wij op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencoïmissies van Noord-Holland 2015, een initiatiefvoorstel in betreffende *Het aanpassen van de Communicatiestrategie om zo ook ruimte te geven aan deelname van mensen met een auditieve beperking door middel van provinciale overheidscommunicatie in Nederlandse Gebarentaal (NGT)*.

SAMENVATTING

In de Wet erkenning Nederlandse Gebarentaal¹ staat in Artikel 3 dat de Minister van Binnenlandse Zaken een beleid voert dat gericht is op het bevorderen van het gebruik van de Nederlandse Gebarentaal bij openbare toespraken van leden van het kabinet, in bestuurlijk verkeer en in rechtsverkeer. De minister moet jaarlijks hierover rapporteren aan de Tweede Kamer en beleidsregels vaststellen in overleg met provincies, gemeenten, waterschappen en de Raad voor de rechtspraak. Dit artikel is nog niet in werking getreden.

In de Communicatiestrategie² (2024) van de Provincie Noord-Holland (PNH) wordt aandacht gevraagd voor het toegankelijk maken van informatie. Expliciet worden in dit document genoemd mensen met een visuele beperking onder de kopjes Inclusief

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0045012/2021-07-01>

² <https://portal.libabs.eu/Document/Agendaltem/01f77ce1-d11d-459f-82dd-9a250c881aae/603aa0d3-86ca-48cf-a7c9-011a0df7a2b1/aecb7142-1f83-4484-836e-7dbe6d7291d4>

Taalgebruik en Website en Intranet. Het is van groot belang dat álle informatie niet alleen toegankelijk is voor mensen met een visuele beperking, maar óók voor mensen met een auditieve beperking. Dit betekent dat de provincie zou moeten kiezen voor informatie in de Nederlandse Gebarentaal, en dat deze keuze opgenomen zou moeten worden in de Communicatiestrategie. Op deze wijze verbeteren wij de overheidscommunicatie, zoals gewenst in het VN Verdrag.³

Wij hebben steunbetuigingen ontvangen van de Adviescommissie Nederlandse Gebarentaal, Dovenschap, de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG), en het Nederlands Gebarentaalcentrum. Deze vindt u als bijlage 1. bij dit initiatiefvoorstel.

Inleiding

Op 13 december 2006 werd tijdens de algemene vergadering van de Verenigde Naties het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap⁴ aangenomen. Hiermee is een belangrijke stap gezet naar een inclusieve samenleving waarin iedereen gelijkwaardig kan deelnemen. Nederland volgde en ondertekende in 2016 eveneens het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Sindsdien ligt de regie over de uitvoering zowel bij het rijk, provincies als gemeenten aangaande het waarborgen van toegankelijkheid, coördinatie en aanmoediging. Artikel 9 en 21 van het Verdrag schrijven expliciet voor dat mensen met een handicap recht hebben op informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en -systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die openstaan voor, of verleend worden aan het publiek, in zowel stedelijke als landelijke gebieden.⁵

De Provincie Noord-Holland heeft in de Communicatie Strategie een zin opgenomen (2024: 7) die luidt als volgt: *"Alle communicatie van de provincie moet inclusief zijn voor alle Noord-Hollanders, en intern voor alle collega's. Dat betekent ook dat teksten direct begrijpelijk zijn voor iedereen en dat communicatiemiddelen als de website toegankelijk zijn voor mensen met een (visuele) beperking."* Toegankelijkheid voor mensen met een auditieve beperking wordt in de huidige Communicatie Strategie niet genoemd.

In 2024 is de Nationale strategie voor de implementatie van het VN-verdrag uitgekomen doordat er weliswaar vorderingen waren maar structurele verbeteringen achterbleven.⁶ Daarnaast is sinds 2021 de Nederlandse Gebarentaal (NGT) officieel erkend. Dit was niet voor niets: de Dovengemeenschap in Nederland omvat ongeveer 15.000 à 20.000 gebarentaalgebruikers, en er zijn ook vele horenden om hen heen die de NGT gebruiken. Doven leren het Nederlands vaak als een vreemde taal en niet altijd op moedertaalniveau: het is immers bijna ondoenlijk om een taal te leren die je niet of slechts ten dele kunt horen. Daarom blijft gebarentaal vaak de voorkeurstaal van Doven om informatie tot zich te nemen.

Provincie Noord-Holland geeft invulling aan het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap door in de Communicatie Strategie in te bedden dat de communicatie over vergaderingen van Provinciale Staten en inspreken bij vergaderingen van Provinciale

³ https://www.eerstekamer.nl/bijlage/20230628/brief_van_de_minister_van_bzk_van/document3/f=vm4bjvt6mkr.pdf.

⁴ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>

⁵ https://wetten.overheid.nl/BWBV0004045/2016-07-14#Verdrag_2

⁶ <https://open.overheid.nl/documenten/db93725f-4753-4e40-bf53-d18454b28308/file>

Staten ook toegankelijk moet zijn voor mensen met een auditieve beperking. En daarmee onze provincie de eerste provincie van Nederland te maken die in de Communicatie naar en met onze inwoners ook expliciet mensen met een auditieve beperking betreft.

Door middel van deze initiatiefnota vragen wij Gedeputeerde Staten de toegankelijkheid voor mensen met een auditieve beperking ook op te nemen in de Communicatie Strategie.

Meer specifiek vragen wij Gedeputeerde Staten om de websites van PNH voor mensen met een auditieve beperking toegankelijker te maken door het aanbieden van informatie in Nederlandse Gebarentaal (NGT) als ook participatie voor doven en slechthorenden te vergemakkelijken.

Dekkingsvoorstel

Bij de vertaling van de Statenvergadering in NGT:

De Besluiten van de Statenvergaderingen worden 10x per jaar beschikbaar gesteld op de website. Gemiddeld zijn dit 3-4 blz. Dit zijn ongeveer 1000-1200 woorden. Er is geen standaardtarief per woord vertaling voor NGT tolken, zij worden vergoed per uur. Wij schatten in dat een tolk 4 uur nodig heeft om dit te doen.⁷ Een tolk NGT kost gemiddeld €100 per uur. Dit geeft $10 \times 4 \times €100 = €4.000$ per jaar. De verwachting is dat het niet noodzakelijk is opnames te maken op een externe locatie daar waar het maken van een opname voor NGT tolken een gebruikelijke praktijk is. Hiervoor zullen dan ook geen extra kosten worden opgenomen in het dekkingsvoorstel.

Met eventuele reiskosten, kosten voor overleg en overige onvoorziene kosten, schatten wij de totale benodigde ruimte op €7.500 per jaar. Deze kosten zouden ten laste komen van het budget voor Communicatie.

Bij de insprekers met tolk NGT:

Wij gaan er bij dit dekkingsvoorstel vanuit dat er bij elke commissievergadering een tolk NGT 4 uur lang aan het werk is. Dat is zeer ruim genomen is en zal niet het geval zijn. De daadwerkelijke kosten zullen daarom veel lager uitvallen. Maar omdat dit potentieel zou kunnen voorkomen houden wij hier rekening mee. Het gaat dan om 40 commissievergaderingen à 4 uur is $160 \text{ uur} \times €100$ (tolkkosten per uur), = €16.000 per jaar.

Deze kosten zouden ten laste komen van het budget voor Communicatie of Participatie.

⁷ De tijd die een tolk NGT nodig heeft voor een tekst-naar-gebarentaal vertaling is sterk afhankelijk van de lengte van de tekst, de informatiedichtheid van de tekst en het vocabulaire-gebruik in de tekst. De teksten op de website van PNH zijn op B1 niveau, dus kunnen we op basis hiervan een schatting maken. Het aantal benodigde uren voor een vertaling zal dus variëren.

Uitvoeringsvoorstel

Voor de uitwerking hiervan denken wij aan het volgende:

- Het vertalen van de 'Besluiten van de Statenvergadering' in NGT en deze op de website, naast de tekst, beschikbaar te stellen in de vorm van een video. Zie voor een voorbeeld [deze webpagina](#).
- Daarnaast vragen wij een vereenvoudiging voor het inspreken van mensen met een auditieve beperking, door het aanvragen van een tolk NGT te vereenvoudigen door middel van een aanvraagknop toe te voegen op de website van de provincie; duidelijk en consequent te communiceren hoe en wanneer een tolk NGT kan worden ingezet en wie de kosten betaald voor de tolk(en).
- Bij het aanpassen van de Communicatie Strategie en het uitwerken van de maatregelen de doelgroep te betrekken. Voorstel is om in beginsel voor alle genoemde wijzigingen en aanvullingen te beginnen met een pilot voor de periode van 2 jaar.

Ontwerpbesluit

Wij stellen u daarom voor het volgende besluit te nemen, waarvan het dictum luidt:

1. Provincie Noord-Holland wil de eerste provincie zijn die in de communicatie naar en met onze inwoners expliciet mensen met een auditieve beperking betreft.
2. Provincie Noord-Holland geeft invulling aan het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap door in de Communicatie Strategie in te bedden dat de communicatie ook toegankelijk moet zijn voor mensen met een auditieve beperking en daarvoor waar mogelijk Nederlandse Gebaren Taal (NGT) in te zetten.
3. Provinciale staten maakt het mogelijk dat ingesproken kan worden (i.e. dat het aanmelden zelf toegankelijk is voor mensen met een auditieve beperking) bij commissievergaderingen met behulp van een tolk NGT en geven de griffie opdracht een voorstel uit te werken.
4. Provinciale staten maakt de communicatie over vergaderingen van PS (i.e. het bericht over genomen besluiten) toegankelijk voor mensen met een auditieve beperking en geven de griffie opdracht een voorstel voor een pilot uit te werken inclusief financiële consequenties

Ondertekening,

Julia Schneemann (Volt)

Marloes ten Ham (PvdA)

Ruchama Bwefar (GroenLinks)

Bijlage 1. Steunbetuigingen NGT / PNH

1. Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal

per e-mail: beppie.van.den.bogaerde@noord-holland.nl

Aan
Beppie van den Bogaerde (Volt)
Marloes ten Ham (PvdA)
Ruchama Bwefar (GroenLinks)
Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum: 10 juli 2025

Onderwerp: Steunverklaring initiatief overheidscommunicatie in Nederlandse Gebarentaal (NGT)

Geachte dames Van den Bogaerde, Ten Ham en Bwefar,

Met deze brief wil de NBTG haar volledige steun uitspreken voor het initiatief om overheidscommunicatie van de Provincie Noord-Holland toegankelijk te maken voor mensen met een auditieve beperking door middel van de Nederlandse Gebarentaal (NGT).

Het is niet alleen een kwestie van inclusiviteit, maar ook van gelijke rechten en toegang tot democratische processen. Sinds Nederland in 2016 het VN Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap heeft ondertekend en de officiële erkenning van de Nederlandse Gebarentaal in 2021 is bekrachtigd, is het essentieel dat deze rechten en erkenning ook in de praktijk worden gebracht.

Wij onderschrijven daarom het voorstel om:

- Samenvattingen van de Statenvergaderingen te vertalen naar NGT en beschikbaar te stellen op de website van de provincie;
- Een tolk NGT beschikbaar te stellen bij inspraakmomenten, zodat ook mensen met een auditieve beperking kunnen participeren in het politieke besluitvormingsproces.

Het ontbreken van voorzieningen voor mensen met een auditieve beperking in de huidige Communicatiestrategie van de Provincie Noord-Holland (2024-2027) vormt een gemiste kans en moet worden rechtgezet. Informatievoorziening die voor iedereen toegankelijk is, hoort immers een vanzelfsprekend onderdeel van goed bestuur te zijn.

Wij hopen dat uw discussienota in de commissie Bestuur en de Provinciale Staten op brede steun kan rekenen en dragen daar met deze steunverklaring graag aan bij.

Met vriendelijke groet,

Monica Hubner
directeur NBTG

2. Nederlands Gebarentrum (NGc)

Steunverklaring Nederlands Gebarentrum

Het Nederlands Gebarentrum ondersteunt als expertisecentrum op gebied van de Nederlandse Gebarentaal het voorstel van Volt, PvdA en GroenLinks volledig om informatie uit het Provinciebestuur toegankelijk te maken voor doven en slechthorenden.

Voor doven en slechthorenden is de Nederlandse Gebarentaal (NGT) van essentieel belang. NGT is de moedertaal van veel doven en slechthorenden, terwijl het Nederlands als tweede taal dient – en daarmee niet altijd voldoende toegang biedt tot informatie. Zeker het gesproken Nederlands is beperkt toegankelijk, het spraakfzien is ingewikkeld, afhankelijk van te veel externe factoren en leidt vaak tot misverstanden. Dove mensen kunnen het geschreven Nederlands lezen maar vaak niet helemaal goed begrijpen omdat het hun tweede taal is met een andere grammatica. Ondertiteling is geschreven Nederlands waarin niet de intonatie is weergegeven. Dus de manier waarop iets gezegd of bedoeld wordt is niet af te leiden uit de ondertiteling, terwijl dit cruciaal kan zijn voor het begrijpen van de boodschap. Om deze reden is het vertalen van samenvattingen en andere essentiële informatie in NGT noodzakelijk.

Sinds de wettelijke erkenning van de Nederlandse Gebarentaal in 2021 is er wel meer aandacht gekomen voor informatie in de Nederlandse Gebarentaal. Zo biedt de Rijksoverheid een deel van haar informatie aan in Nederlandse Gebarentaal (NGT) via de website <https://www.gebarentrum.nl/overheid-info-in-NGT>. Maar er nog zoveel te doen om de communicatie en participatie voor deze groep Nederlanders structureel echt te verbeteren. De overheid op alle niveaus moet haar verantwoordelijkheid nemen en actief inzetten op inclusieve communicatie.

Daarbij is ook de aanwezigheid van een tolk Gebarentaal tijdens inspraakmomenten van cruciaal belang. Zonder een tolk is participatie voor doven en slechthorenden simpelweg niet mogelijk. Dit wordt ondersteund door het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, waarin staat dat overheden mensen met een beperking vanaf het begin moeten betrekken bij beleid en besluitvorming.

Nogmaals: het inzetten van NGT is geen gunst, maar een noodzaak. Het gaat om gelijke toegang tot informatie die direct invloed heeft op het dagelijks leven van doven en slechthorenden. Met deze verklaring willen wij de overheid oproepen: maak NGT structureel onderdeel van het communicatie- en participatiebeleid. Wij steunen daarom vol overtuiging het voorstel van Volt, PvdA en GroenLinks. Het is tijd voor concrete actie.

Met vriendelijke groet,

Benny Elferink
Directeur Stichting Nederlands Gebarentrum

Stichting Nederlands Gebarentrum
Stationsplein 121
3818 LE Amersfoort

Telefoon 030 65 65 407
Email info@gebarentrum.nl

3. Stichting Welzijn Doven Amsterdam

Stichting Welzijn Doven Amsterdam
Stadhouderskade 89
1073 AV Amsterdam

Voit Nederland
t.a.v. Beppie van de Bogaerde
Koninginnegracht 7
2514 AA Den Haag

Amsterdam, 18-07-2025

Geachte commissie,

Door middel van deze brief willen wij als Stichting Welzijn Doven Amsterdam (SWDA) onze volledige steun uitspreken voor het initiatief om de overheidscommunicatie van de Provincie Noord-Holland beter toegankelijk te maken voor mensen met een auditieve beperking, zoals uiteengezet in uw concept-discussienota.

De erkenning van de Nederlandse Gebarentaal (NGT) als officiële taal in Nederland sinds 2021 en de verplichtingen vanuit het VN-Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking (CRPD) vormen een helder signaal: inclusieve communicatie is geen extraatje, maar een **fundamenteel** recht.

Als Stichting en belangenbehartiger van doven in en om Amsterdam weten wij hoe graag de achterban betrokken wil zijn bij de aspecten die spelen binnen de maatschappij. Juist op provinciaal niveau, waar besluiten worden genomen over ruimtelijke ordening, mobiliteit, natuur en wonen, is het cruciaal dat iedereen mee kan doen, meedenken en meepraten. Mensen met een auditieve beperking willen zich gezien voelen en door dit initiatief worden er mooie stappen gemaakt naar een inclusievere samenleving waar de dovengemeenschap een onderdeel van is. Door middel van communicatie toegankelijk te maken in de voertaal van de dovengemeenschap, wordt het mogelijk om de stukken van de Provinciale Staten te volgen en inhoudelijk een mening te vormen. Het stukje zelfontplooiing is in deze erg belangrijk. Door dit initiatief te steunen wordt er een krachtig signaal afgegeven dat iedereen, ongeacht taal of gehoorvermogen, meetelt in het politieke proces.

Wij steunen dit initiatief dan ook van harte en hopen dat de Provinciale Staten zich unaniem zullen uitspreken vóór een toegankelijke provincie voor doven en slechthorenden.

Met vriendelijke groet,

Alexander Bosman
Manager Stichting Welzijn Doven Amsterdam

4. Adviescollege NGT

Van: Adviescollege Nederlandse Gebarentaal <contact@adviescollegengt.nl>

Verzonden: dinsdag 19 augustus 2025 18:35

Aan: Beppie van den Bogaerde <beppie.van.den.bogaerde@noord-holland.nl>

Onderwerp: Re: NGT vertaling op provinciale website Noord-Holland

Beste mensen,

Hartelijk dank voor de toelichting en de bijlagen.

Een steunverklaring in briefvorm kunnen we echter pas in september aanleveren aangezien het AC-NGT nog met zomerreces is en de leden daarom afwezig.

Echter, bij deze steunen we alvast het initiatief van harte.

Zodra de leden van het AC-NGT terug zijn, kan het opgepakt worden.

Met vriendelijke groet,

Team Adviescollege Nederlandse Gebarentaal